

Nieuwsbrief

Onderwijscoördinatie van de Zusters van Berlaar

OPVOEDINGSPROJECT '2020' UIT DE STARTBLOKKEN

INTERESSANTE INFORMATIE:

De directies van zowel Basis- als Secundaire scholen komen samen te Berlaar in de Theresia Vermeulenzaal op donderdag 8 november 2018. We verwelkomen opnieuw een externe spreker met een boeiend thema—nadere info volgt nog.

IN DIT NUMMER:

DIRECTIEBIJEENKOMST 24 MEI 2018	2
WIJZIGINGEN SCHOOLBESTUREN	3
INFRASTRUCTUURPROJECTEN	3
NIEUWTJES...	4
WIJ GEDENKEN	4

Reeds geruime tijd werd de idee geopperd om het opvoedingsproject *'Hart van God op aarde zijn'*, dat respectievelijk in 2001 (secundaire scholen) en 2003 (basisscholen) werd bekendgemaakt, aan een grondige revisie te onderwerpen. Niet alleen is onze leefwereld grondig veranderd in ruim 15 jaren, maar ook vormt het hele BOS-verhaal (bestuurlijke schaalvergroting) een positieve uitdaging om een frisse en heldere tekst te redigeren. Na heel wat voorbereidingen—waarover we in Nieuwsbrief 39 (Januari 2018) uitvoerig berichtten—slaagden we erin een geëngageerde en gevarieerde werkgroep samen te stellen, die ondertussen driemaal samenkwam.

Namens het Algemeen Bestuur van de Zusters van Berlaar nemen zuster Marie Josee Kempen en zuster Andrea Caers deel. Verder zijn er vijf directieleden: Ann Verstappen (basisschool Itegem), Moniek Peeters en Tinne Mertens (HHvMB), Elly Hoogstijns (Stevooort) en Kristin Vertenten (H. Hart Koningshooikt). De leerkrachtendelegatie bestaat uit Nadia Alaers (Kapellen), Maarten Janssens (HHvMB), Katrien Straetmans (Beerzel), Cindy Van Lierop (Pastorijstraat Berlaar) en Liesbeth Lens (Sint-Jan Lagere School Wiekevorst). Ook het internaat Mariaburcht te Stevoort is vertegenwoordigd door een opvoedster, Liesbeth Vanarwegen. En tenslotte nemen ook Rosanne Heirman, Werner Beyers en Jan Van Deuren deel. Vanuit verscheidene scholen wil men als leesgroep meedenken of bijdragen aan eindredactie en lay out.

Waar de vorige edities nagenoeg enkel door het toenmalig Provinciaal Bestuur van de congregatie en de directieleden van basis- en secundaire scholen werden voorbereid, opteren we nu voor een brede leesgroep. Zeker de leden van de Schoolraden kunnen hier een grote

bijdrage leveren.

Op maandag 5 februari 2018 werden we op weg gezet door Carlo Loots, salesiaan van Don Bosco. Vanwaar die keuze? De salesianen voltooiden in 2016 een volledig nieuwe versie van hun opvoedingsproject, een "kadoosje". Hij was dus een bevoorrechte getuige om ons het hele traject uit de doeken te doen dat zij liepen. Dat deed hij aan de hand van het "Schildpaddiagram", een handig hulpmiddel voor dergelijke processen: je geeft aan wat de *input* is, hoe je het *proces* ziet (afspraken, doelstellingen, actoren en middelen) om tot de *output* te komen. Die output kunnen we klaar omschrijven: **één niveau overschrijdend project, origineel, levend, herkenbaar en uitnodigend. De voorstelling wordt gekoppeld aan 175 jaar Zusters van Berlaar in het najaar van 2020. Meteen is duidelijk dat dit project het waardevolle uit het charisma van de zusters wil borgen voor de toekomst.**

Tijdens de tweede samenkomst op 19 maart werd een stappenplan vastgelegd en werden thema's aangebracht waarover de groep meer wenst te vernemen.

Op 8 mei tenslotte gaf zuster Andrea een fel gesmaakte en levensechte getuigenis over de congregatie en het charisma van *Eenvoud, liefde en gastvrijheid*. We bekeken het identiteitsvierkant van nabij, met daarin de plaats van de Katholieke Dialogeschool. De directies van HHvMB lichtten het onderzoek van de KUL (Prof. Pollefeyt) toe dat in de school enkele jaren geleden plaatsvond en wat leidde tot een boeiende gedachtenwisseling.

En nu laten we het even rusten, om het vanaf september 2018 met nieuwe moed op te nemen! We rekenen erop dat bestuurders en directies dit initiatief een warm hart toedragen...

EEN GESLAAGDE DIRECTIEBIJeenKOMST

Als lezer bent u al op de hoogte: sedert twee jaren kiezen we ervoor om de samenkomsten met de directieleden van de scholen niveau overschrijdend te houden. Immers, de onderwerpen die we bij deze vergaderingen aanvatten, liggen steeds in het hart van het opvoedingsproject, het aanbieden van boeiend materiaal aan de directies en de uitwisseling en ontmoeting. We waren dan ook zeer blij dat professor Johan Verstraeten op onze vraag is ingegaan om op donderdag 24 mei 2018 een lezing te houden in de Theresia Vermeylenzaal te Berlaar.

Johan Verstraeten (°1955) is als hoogleraar verbonden aan de KULeuven en coördinator van de onderzoekseenheid Theologische en Comparatieve Ethiek.

We vormden een flinke groep, met naast nagenoeg alle directieleden van basisscholen en secundaire instituten ook de directieleden van het Sint-Lambertusinstituut te Heist-op-den-Berg. Met onze intense contacten in de BOS-besprekingen is het haast vanzelfsprekend dat zij erbij horen! Verder was ook zuster Marie Josee Kempen, Algemeen overste, aanwezig en Werner Beyers, oud-directeur van het Mater Salvatorisinstituut die een gewaardeerd medewerker is bij de BOS-besprekingen en in de groep “Opvoedingsproject 2020”. Enkele mensen dienden zich te verontschuldigen.

Johan Verstraeten schreef twee boeken—geen turven, maar kostbare kleinoden, echte parels die handelen over leidinggeven. Aan de hand van een powerpoint gaf hij ons een duidelijk verhaal over zijn laatste boek, *Taal en stilte—naar een leiderschap voorbij de angst* (zie de Boekbesprekingen bij deze Nieuwsbrief).

Zo vaak wordt leiderschap gereduceerd tot management dat vertrekt vanuit een eenzame almachtige alweter, die top-down handelt. Vanuit de analyse naar de redenen van deze heilloze manier van leiding geven—Verstraeten noemt het “troosteloze

ongeïnspireerdheid” - komt hij tot twee taalkaders: Taal 1 is de verzakelijke taal, Taal 2 drukt uit wat mensen raakt, inspireert en bezielt. Het is de taal van verhaal en metafoor. Uiteraard is Taal 1 nodig, maar evenzeer is bewegen tussen Taal 1 en Taal 2 noodzakelijk. Door verhalen leer je jezelf kennen: bv. via romans, gedichten, de Bijbel. Ook onderwijs mag niet in de val lopen van de loutere managementstaal, met bv. functioneringsgesprekken die louter afvinklijstjes worden, of mededelingen die het team enkel via digitale weg bereiken: dit doodt de verbeelding. Dus is een ware ‘metanoia’ nodig, anders denken en handelen—in BOS-bewoordingen zou dit kunnen betekenen “van contract naar verbond”, of nog “van de wantrouwe naar de liefdevolle blik”. In het tweede deel pleitte Johan Verstraeten voor een herontdekking van de contemplatie, waarbij hij Etty Hillesum als voorbeeld nam: geen “selfieperspectief”, maar leren de-centreren: de werkelijkheid leren beschouwen met milde blik. Zo leer je jezelf kennen, ook bij falen: het huidige “sterkte-” en “schoonheidsideaal” brengt de mens in over-activiteit, geforceerd. ***Niet het maximum moet onze norm zijn, wel het optimum.*** Eigen kwetsbaarheid erkennen, maakt dat je ook de kwetsbaarheid van anderen kan zien. Uiteraard botsen we ook op weerstand, en dat moet een leider kunnen aanvaarden: leiderschap zonder eenzaamheid, frictie en onbegrip bestaat niet, hoe graag we het ook zouden willen.

Als conclusie stelde prof. Verstraeten: “bezielt leiden is het beste in mensen aanspreken zodat zij zich ten volle kunnen ontwikkelen en aldus beter bijdragen aan het welzijn van school en samenleving”.

Het was een tevreden publiek dat daarna informeel afsloot met een drankje en versnapering. De naklanken gaven overduidelijk weer dat de boodschap aangekomen was en dat ook de gedreven wijze waarop het betoog gebracht werd, met heel wat voorbeelden uit literatuur en muziek, danig gesmaakt werden. We zijn Johan Verstraeten dankbaar dat hij voor ons deze lezing bracht.

WIJZIGINGEN SCHOOLBESTUREN

Zuster Lena Tholen gaf haar ontslag als lid van de Algemene Vergadering van de VZW Onderwijsinrichtingen Zusters van Berlaar en VZW Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar. Tijdens de recente jaarvergaderingen dankte zij directies en bestuurders voor het werk ten bate van de leerlingen en werd ook zij bedankt voor de vele jaren dat zij deze opdracht als lid waarnam. Zuster Lena behoudt haar functie van bestuurder in de VZW Instituut Mariaburcht Stevoort. In Hasselt is een integratie van vier schoolbesturen in het secundair onderwijs in de maak en tot dan behoudt het huidige schoolbestuur al zijn mandaten en functies.

De heer **Manu Van de Vliet** gaf zijn ontslag als bestuurder van de VZW Scholen van de Zusters van Berlaar—Kapellen, en dat wegens professionele bezigheden met talrijke opdrachten in het buitenland. Manu blijft wel lid van de

Algemene Vergadering en daar zijn we blij mee, gezien zijn waardevolle inbreng.

Ook **Wim Soons** gaf zijn ontslag als bestuurder, en dit in de VZW Onderwijsinrichtingen Zusters van Berlaar. Wim is politiek actief in CD&V en ook hier geldt dat zijn vele opdrachten maken dat een en ander moeilijk combineerbaar werd. Op onze vraag blijft Wim wel lid van de Algemene Vergadering.

Jos Verhuizen bewandelt de omgekeerde weg in de VZW Instituut Mariaburcht Stevoort: reeds enige jaren lid, ging Jos in op de vraag om aangesteld te worden als bestuurder. Gezien zijn grote onderwijservaring is het bestuur hem dankbaar, o.a. omwille van de BOS-besprekingen die volop aan de gang zijn.

Dank aan al deze mensen voor hun inzet in onze schoolbesturen!

EEN BAKSTEEN IN DE MAAG...?

Enkele ontwikkelingen inzake AGION-dossiers...

Het schoolbestuur **VZW Instituut Sancta Maria** (Aarschot) nam de principiële beslissing om, na het vertrek van de zustergemeenschap aldaar, het klooster aan te kopen en bereikte daarrond een overeenkomst met de Zusters van Berlaar. Recent werd de schatting van het gebouw bevestigd door de dienst Vastgoedtransacties (Financiën en Begroting), werd de aankoop goedgekeurd door de AGION en kan de eigenlijke verkoopakte verleden worden. Aansluitend worden herconditioneringswerken met subsidies uitgevoerd om het gebouw geschikt te maken voor schoolgebruik. Deze werken worden momenteel voorbereid.

En ook voor **Instituut Mariaburcht te Stevoort** was er een belangrijke evolutie: Fase 2 van het masterplan werd integraal goedgekeurd door AGION, zodat de bouwwerken onmiddellijk na het bouwverlof kunnen starten. Na de eerdere realisering van de K-blok worden nu bestaande gebouwen aangepakt én een nieuwe vleugel voorzien. Bedoeling is om einde 2019 het kasteel te verlaten, zodat die accommodatie kan aangepast worden in functie van de toekomstige bestemming.

Reeds sedert 2003 schuiven drie projecten aan op de reguliere wachtlijst van de AGION: één voor het **Instituut Mater Salvatoris** te Kapellen, één voor de **Vrije Basisschool, Mis-**

straat 64 te Berlaar en één voor de **scholen Sancta Maria te Aarschot**. De door AGION opgevraagde actualisering—uiteraard nodig na 15 jaren aanschuiven! - werden alle goedgekeurd, zodat nu werk kan gemaakt worden van de (voor-)aanbestedingsdossiers. Bedoeling is om deze in de komende herfst in te dienen.

Vermeldenswaard is ook dat de VZW Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar voor de **Vrije Basisschool aan de Misstraat te Berlaar** het naastliggende kerkgebouw in erfpacht nam voor een periode van 40 jaren (tot 2058). Het gebouw werd bij decreet van de Bisschop aan de eredienst onttrokken en wordt als polyvalente ruimte en turnzaal gebruikt. De stille ruimte vooraan blijft behouden. Momenteel wordt een verkorte procedure voorbereid om aan de grootste noden tegemoet te komen: dakgoten, sanitair en een andere vloerbekleding.

En voor het geval u mocht denken dat hiermee alles gezegd is... fout! Immers, er worden nog **verkorte procedures** uitgevoerd of voorbereid voor de scholen in Kapellen, Berlaar, Beerzel en Wickevorst...

- *Tom Claes, reeds drie jaar directeur van de Vrije Basisschool Heilig Hart van Maria Berlaar, beëindigde zijn driejarige opleiding 'ProfS'. Samen met een hele groep "alumni" ontving hij zijn diploma tijdens een bijeenkomst in kasteel 'De Renesse' te Malle op dinsdag 29 mei 2018. Proficiat, Tom!*
- *Het einde van schooljaar 2017—2018 betekent tevens het einde van twee mandaten voor onderwijscoördinator Jan Van Deuren: zowel in COBES Bisdom Antwerpen (voorheen DICIM) als de Adviesraad Basisonderwijs (Guimardstraat—voorheen Bureau Basisonderwijs) geeft Jan de fakkel door aan anderen, respectievelijk na 18 en 12 jaren. We zijn verheugd te kunnen melden dat Filip Wuyts, bestuurder van de VZW Scholen van de Zusters van Berlaar—Kapellen voor de komende mandaatperiode 2018—2022 werd aangeduid in COBES Bisdom Antwerpen.*
- *U hebt de 40ste Nieuwsbrief in handen. Het initiatief startte in 1999, met een inleidend woord van de toenmalige Provinciaal, zuster Godelieve Verbruggen. Zonder onderbreking werd de afgelopen 20 jaar in januari en juli een NB aan zo'n 125 geïnteresseerden bezorgd. Vanaf 2000 werd een katern Boekbesprekingen toegevoegd. Tientallen boeken over onderwijs, geloof en samenleving, maar ook romans en geschiedenis passeerden de revue—bij dat laatste zijn we veel verschuldigd aan Frieda Tibax, bestuurder van de VZW Onderwijsinrichtingen Zusters van Berlaar. Hopelijk blijft u ook in de toekomst met interesse uitkijken naar de Nieuwsbrief, die ook digitaal kan gelezen worden op www.zusters-berlaar.be.*

WIJ GEDENKEN...

Te Aarschot overleed op 16 januari 2018 mevrouw **Marcia Servranckx**. Marcia werd geboren op 6 juni 1952 en is de zus van Carla Servranckx, bestuurder van de VZW Instituut Sancta Maria te Aarschot.

En ook al wisten we dat **Nicole Van den Poel** door een zware ziekte was getroffen, toch kwam het bericht van haar overlijden op 10 maart 2018 nog onverwacht. Nicole werd geboren te Aarschot op 3 november 1951. In 1991 werd zij directeur van het Instituut Sancta Maria te Aarschot, een taak die ze met verve zou blijven uitvoeren tot in 2012. Eerst met Mia Poelmans, later met Inge Verbruggen, vormde zij een stevige tandem.

Na haar pensionering zou een aangename en ongestoorde tijd moeten volgen, maar trof haar het zware lot van het veel te vroege overlijden van haar man, Eddy Van Kerckhoven, in 2013. Enkele jaren later werd zij zelf onomkeerbaar ziek. In een aangrijpende en mooie viering in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Aarschot, werd door honderden aanwezigen afscheid genomen op 17 maart 2018.

Haar rustige manier van leiding geven, haar genuanceerde houding in alles wat op haar als directeur afkwam en haar loyaliteit jegens Berlaar en de congregatie mogen niet onvermeld blijven.

Dat zij ruste in vrede!

***Groot was je liefde,
groot is ons verdriet.
We koesteren de vele herinneringen
die je voor ons achterliet.***

***Dankbaar, vol liefde,
vol vertrouwen,
laten ook wij je nu los.***

Tot ziens...

(Afscheidsprentje van Nicole)